

Μόνο ο Θεός είναι Παντοδύναμος ...!

του π. Αντωνίου Χρήστου.

Αγαπητοί μου Αναγνώστες ετοιμαζόμαστε να ζήσουμε άλλη μια Μεγάλη Εβδομάδα, διανύοντας τις τελευταίες ημέρες της Μεγάλης Τεσσαρακοστής. Επειδή σήμερα που γράφονται αυτές οι γραμμές (Δευτέρα 19 Απριλίου 2021), ακούσαμε προσωπικά για πρώτη φορά στο ραδιόφωνο μία διαφήμιση γνωστής εταιρείας κινητής τηλεφωνίας που κατέληγε στο τέλος «Γιατί τεχνολογία και άνθρωπος μπορούν να καταφέρουν τα πάντα...»! Είμαστε σίγουροι ότι πολλοί θα το ακούσουν και θα συμφωνήσουν, αρκετοί θα προβληματιστούν και ελάχιστοι θα διαφωνήσουν...! Είναι όμως έτσι τα πράγματα; Πάνω σε αυτό το προβληματισμό θα κινηθούν οι παρακάτω γραμμές. Ευχόμαστε να σας προβληματίζει και κυρίως να σας ενδιαφέρει και εσάς και να μας ακολουθήσετε! Ας ξεκινήσουμε :

Είναι γεγονός ιστορικά και ανθρωπολογικά, ότι ο άνθρωπος έχει πολλές δυνατότητες και πολλά έτη εξέλιξης των επιτευγμάτων του μέσα στο χρόνο. Μέχρι σήμερα, γνωρίζαμε και μιλούμε για τρεις «βιομηχανικές επαναστάσεις» στην ιστορία της ανθρωπότητας:

α) Την 1η που άρχισε στο τέλος του 18ου αιώνα (1760-1770):

Αφορούσε την εκβιομηχάνιση της παραγωγής ξεκινώντας από τη Μεγάλη Βρετανία και στη συνέχεια σταδιακά επεκτάθηκε στον υπόλοιπο κόσμο.

β) Την 2η που ξεκίνησε στο τέλος του 19ου αιώνα (1870):

Αφορούσε τη μαζική παραγωγή και χρήση του ηλεκτρισμού στην παραγωγική διαδικασία και κατανάλωση και

γ) Την 3η που άρχισε πριν λίγες δεκαετίες (1970):

και αφορούσε την αυτοματοποίηση της παραγωγής και τη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Όμως εδώ και λίγα χρόνια, όσο και συχνότερα, όλο και εντονότερα (και σε αυτό το πνεύμα κινείται και η διαφήμιση που αναφέραμε στην αρχή) ακαδημαϊκοί, τεχνοκράτες, επιχειρηματίες, πολιτικοί, δημοσιεύματα στα Μ.Μ.Ε. αλλά και στα κοινωνικά δίκτυα, αναφέρονται ότι ήδη έχει ξεκινήσει η **4η Βιομηχανική επανάσταση.**

Αυτοί που την «ευαγγελίζονται», θεωρούν η ανθρωπότητα βρίσκεται στο κατώφλι μιας νέας βιομηχανικής επανάστασης, που χαρακτηρίζεται από την ευφυή εκμάθηση/αυτό-εκπαίδευση των ίδιων των Μηχανών (Machine Learning), την επιστήμη των Δεδομένων (Data Science) και την Τεχνητή Νοημοσύνη (Artificial Intelligence) που συνδυαστικά δημιουργούν νέες προκλήσεις και ευκαιρίες. Ισχύει ή δεν ισχύει αυτό το σενάριο, είναι δεδομένο και ρεαλιστικό ότι αυτά που βλέπαμε σε ταινίες επιστημονικής φαντασίας, όλο και ταχύτερα, όλο και πιο αισθητά και μαζικότερα εισάγονται στην καθημερινότητά μας. Η γενιά των γονιών μας είδε την τεχνολογία να έρχεται, η δικιά μας γενιά η τεχνολογία έγινε ένα με την καθημερινότητα μας, ενώ η γενιά των παιδιών μας θα δει την τεχνολογία να ρυθμίζει εντελώς την ζωή τους. Η διείσδυση της τεχνολογίας θα είναι σε τέτοιο σημείο που μιλάμε πλέον για εντελώς τύπου-μοντέλου ανθρώπου, της προσκλήσεως του Μετανθρωπισμού. Τι είναι αυτό; Σε λίγες μόνο γραμμές και εντελώς επιγραμματικά είναι ότι όσοι τον υπηρετούν και τον οραματίζονται ότι ο άνθρωπος με την βοήθεια της τεχνολογίας μπορεί να γίνει Θεός ή δεν θα τον έχει ανάγκη τον Θεό, αφού θα μπορεί από μόνος του να βελτιώσει τις αντοχές του σε όλα τα επίπεδα καθώς η τεχνολογία θα εισέλθει στη κυριολεξία μέσα

του. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα να ζει ο άνθρωπος για πάρα πολλά χρόνια έως και να γίνει αθάνατος (αφού θα διαθέτει τεχνικά τα περισσότερα ζωτικά όργανα κα μέλη του σώματος) και ουσιαστικά μιλάμε για την ρομποτοποίηση του ανθρώπου (που θα μετατραπεί σε ανθρωποειδές) ή στην ανθρωποποίηση των μηχανών που δύσκολα θα διακρίνονται από τους κοινούς ανθρώπους!

Από την άλλη έχουμε την Ορθόδοξη πίστη μας και την ανθρώπινη οντολογία την οποία επίσης αναδύεται από αυτή. Καταρχήν ομολογούμε στο πρώτο άρθρο του συμβόλου της Πίστεώς ότι «Πιστεύω εις ένα Θεόν, Πατέρα, Παντοκράτορα, ποιητήν ούρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων». Η παντοδυναμία του Θεού ἐγκείται δηλαδή κυρίως σε τρία στοιχεία:

α) Στο ότι δημιούργησε τον κόσμο από το μηδέν.

β) Ὅτι συνεχίζει και συντηρεί τον κόσμο και

γ) στο ότι κατευθύνει την παγκόσμια ιστορία στην σωτηρία των ανθρώπων, η οποία πραγματοποιήθηκε με την ενανθρώπιση του Ιησού Χριστού. Ὅλα αυτά τα βλέπουμε τα διαβάζουμε και τα μελετούμε στην Αγία Γραφή, δηλαδή την Παλαιά και την Καινή Διαθήκη. Τα ιερά κείμενα αλλά και η λατρεία Του Θεού δοξολογούν και περιγράφουν την παντοδυναμία Του και τον ονομάζουν παντοκράτορα, ισχυρό, φοβερό, από τον οποίο «οὐκ ἀδυνατεί πᾶν ῥήμα». Ὅπως όμως τονίζει ο μεγάλος Δογματολόγος της Εκκλησίας μας ο Ἅγιος Ἰωάννης ο Δαμασκηνός, «ο Θεός ὅσα θέλει τα μπορεί, αλλά δεν θέλει ὅσα μπορεί· μπορεί να καταστρέψει τον κόσμο, αλλά δεν θέλει να τον καταστρέψει». Επομένως ο Θεός αν και τα μπορεί ὅλα, κάνει ὄχι ὅσα μπορεί, αλλά ὅσα θέλει. Δεν πρέπει (ὅπως τονίζει και σχετικό κήρυγμα του Μητροπολίτου Γόρτυνος κ. Ἱερεμίου) «Να χωρίζουμε την παντοδυναμία του Θεού από την θέλησή Του». Αν το κάνουμε αυτό, αν χωρίσουμε, δηλαδή, την παντοδυναμία του Θεού από την θέλησή Του, τότε θα παρουσιάσουμε ένα Θεό σαν μία τυφλή πανίσχυρη δύναμη, που ενεργεί αυθαίρετα στον κόσμο, μια βλάσφημη ιδέα αυτή για τον Θεό, που την κηρύττει ο πανθεισμός αλλά κάνει και στη πράξη ο άνθρωπος διαχρονικά στη κτίση και γι αυτό έχει δημιουργηθεί τόσο έντονα το οικολογικό πρόβλημα.

Αυτά τα δύο μοντέλα ανθρώπου «τεχνολογίας» και «πίστης» φαίνονται τόσο αντίθετα μεταξύ τους και στη πράξη κάνουν πολλούς να διαλέγουν «στρατόπεδο» και υιοθετούν και χαρακτηρισμούς. Στη δε τεχνολογία ότι είναι η πρόοδος, το μέλλον και η δεδομένη εξέλιξη του κόσμου. Στη δε πίστη, ότι αποτελεί την παραδοσιακή αλήθεια, που επίσης είναι το μέλλον και η εξέλιξη του κόσμου με την διαφορά όμως ότι είναι Χριστοποίηση του κόσμου, με την Βασιλεία Του Θεού να έρχεται από το μέλλον και να γίνεται παρόν εντός της Θείας Λειτουργίας. Επομένως η αντίθεση δεν είναι τόσο δεδομένη όσο πιστεύει κάποιος με μια επιπόλαιη εξωτερική ματιά. Ουσιαστικά με δεδομένα όλα τα προβλήματα, τα τρωτά και τα δεινά του κόσμου για την μεν πίστη η λύση είναι η χάρις Του Θεού και όσο ο άνθρωπος αξιοποιεί και καλλιεργεί τα χαρίσματά που του δίνει ο Θεός. Στη δε τεχνολογία που γίνεται ένα με τον άνθρωπο, ξεκινά αρχικά να διευκολύνει την ζωή του αλλά στην ουσία βάζει τον Θεό στην άκρη και κάνει τον άνθρωπο το κέντρο του κόσμου και να ορίζει ο ίδιος τα πράγματα χωρίς να εξαρτάται από τον Θεό αλλά και την κτίση.

Εδώ έρχεται να απαντήσει η Ορθόδοξη Θεολογία, αυτό το κενό που αισθάνεται ο άνθρωπος, αυτή τη «νέα Βαβέλ» που πάει να κτίσει ο ίδιος με σκοπό να κινδυνεύει να αυτοκαταστραφεί, αυτή την «θέωση» που πάει να αισθανθεί χωρίς όμως τον Θεό, αλλά δια της τεχνολογίας. Λησμονεί όμως ότι έχει ήδη δοθεί η διέξοδος και το περιεχόμενο της θεώσεως αλλά με τον Χριστό και με τη χάρη του ενός και Τριαδικού Θεού «ἐκ Πατρός, δι' Ἰουῦ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι». Οπότε ο πραγματικός «μετάνθρωπος» είναι η Αγιότητα την οποία ήλθε, έπαθε, σταυρώθηκε, τάφηκε και αναστήθηκε ο Κύριος και την δώρισε αυτό που είναι ο ίδιος οντολογικά κατά χάριν σ' όλους εμάς. Και άλλες φορές ο άνθρωπος προσπάθησε και ανακάλυψε σπουδαία πράγματα (ανακάλυψη του ατόμου, της ραδιενέργειας κ.α.) αλλά στη πράξη τα χρησιμοποίησε για κακό. Αν δεν μπουν όρια και κυρίως να γνωρίσουμε τα ανθρώπινα όρια, τότε θα φτάνουμε σε αυτό που περιέγραφαν στο Θέατρο, την Αρχαία Τραγωδία οι πρόγονοί μας ως «ύβρη» και ότι αυτό συνεπάγεται.

Κλείνοντας το άρθρο μας, ας συνειδητοποιήσουμε ότι πορευόμαστε και στρέφουμε το βλέμμα μας τη Μεγάλη Εβδομάδα προς τον Γολγοθά, βλέποντας τον Κύριο Σταυρούμενο. Για την ακρίβεια καλούμαστε να «συν-

πάθουμε» και «συν-σταυρωθούμε» μαζί Του για να έχουμε ελπίδα να «συν-αναστηθούμε» και μαζί Του. Ο κόσμος το βλέπει αυτό ως ήττα και αδυναμία και όχι εκούσια θυσία και εκδήλωση της όντος αγάπης. Η Εκκλησία όμως δια των συγχρόνων Αγιογράφων τοποθετεί πάνω στο Σταυρό την επιγραφή «**ΟΒΣΛΤΔΞΣ**» (και όχι το ιστορικό **I.N.B.I.** Ιησούς Ναζωραίος Βασιλεύς των Ιουδαίων) που σημαίνει : «**Ο Βασιλεύς της Δόξης**» γιατί για την Εκκλησία η δόξα του Χριστού είναι ο Σταυρός Του και όχι όπως θα περίμενε κανείς η Ανάσταση. Αν το πολυσκεφτούμε το παράδοξο είναι πως ο Θεάνθρωπος Κύριος κρέμεται πάνω στο Σταυρό, ενώ στην Ανάσταση Θεός ήταν, φυσικό ήταν να αναστηθεί. Επομένως εμείς είμαστε με το νικητή του θανάτου και όχι με τις ανακαλύψεις του ανθρώπου που έρχονται και παρέρχονται και στο τέλος καταλήγουν σε λίγους εις βάρος των πολλών. Ας προσέχουμε αυτό που λέει ένα παλιό τραγούδι: «Φοβάμαι όλα αυτά που θα γίνουν για εμένα χωρίς εμένα...»! Αντίθετα στην Εκκλησία μας τίποτα δεν γίνεται χωρίς την συγκατάθεση και τη συνέργεια του ανθρώπου. Ο Χριστιανός οφείλει να χρησιμοποιεί ότι καλό ανακαλύπτεται, πάντα όμως και με καλό σκοπό, γιατί «ο σκοπός δεν αγιάζει τα μέσα» και το καλό παύει να είναι καλό αν δεν γίνεται με σωστά κίνητρα και μέσα!